Афгонистон обистани фитнахои чадид

Муаллиф: “Озодагон”
07.05.2018 23:01

Хамлаи террористии ахир дар Кобул , ки мунчар ба кушта шудани даххо нафар, аз чумла нух хабарнигор шуд, баёнгари ин мухимм аст, ки Афгонистон аз субот ва амният фосила дорад.

Бархе коршиносон ба дунболи Збигнеф Бзежинский, мушовири собики амнияти миллии Амрико, бозихои геополотикиро ба тахтаи шатранч мукоиса мекунанд, аммо дар ин бозӣ накши мухрахоро шахсиятхои зинда, ахзоб ва гурӯххо ифо мекунанд.

Дар хамин хол, вокеиёт дар хусуси талошхо барои истифода аз мухрахое, ки хомили идеология ва аъмоли террористии хатарнок мебошанд, хушдор медихад. Ин иддаоро метавон дар мисоли Амрико ва равобити он бо гурӯхи ба ном “Давлати исломӣ”(ДОИШ) ба хубӣ дид.

Возех аст, ки ин гурӯхи террористӣ худ ба худ зухур накарда ва касе аз он химоят карда то дар Сурия ва Ирок то ин хадд кавӣ шавад.

Дар айни хол, равшан аст, ки фаъолияти ДОИШ посухгӯйи манофеъи Амрико буд, ки талош ба харч медихад Ховари Миёна ва Осиёи Марказиро тибки хост ва манофеъи худ тағйир дихад.

Баъд аз шикасти ДОИШ дар Сурия ва Ирок террористхое, ки дар ин манотик гирди хам омада буданд, мачбур шуданд амокини чадиде барои икомати худ чустучӯ кунанд.

Бо ин хол, фармондехон ва шибхинизомиёне, ки тахти парчам ва шиорхои опозисиюни Сурия фаъолият мекарданд, тавассути хавопаймохои амрикоӣ аз ин манотик хорич шуданд.

Дар мохи марти соли 2018 гузорише дар бархе расонахо мунташир шуд, ки дар он ба таври возех ва дакик ба химоятхои Амрико аз ДОИШ дар Сурия ишора шуд. Дар ин гузориш хамчунин аксе мунташир шуд, ки дар он сарони ин гурӯхи террористӣ, аз чумла Абубакр ал-Багдодӣ хамрох бо амрикоихо, аз чумла сенатор Чон Мак Кейн хузур доштанд.

Ибтидо масирхои интиколи террористхо равшан набуд, аммо ахиран аз фаъолияти ин гурӯхи террористӣ дар Афгонистон гузоришоте мунташир мешавад.

Бар асоси омор ва назари коршиносон, Амрико дар талош аст пружаи «Толибон» дар ин кишварро ба «ДОИШ» тағйир дихад. Барои дастёбӣ ба ин хадаф, Амрико бештар ба гурӯххои монанди ДОИШ ниёз дорад, зеро барномахои ин гурӯх ба як кишвар махдуд намешавад, аммо талошхои Толибон бештар мутамарказ ба марзхои Афгонистон аст.

Гурӯххои чудогонаи “Давлати исломӣ” дар соли 2015 дар Афгонистон зухур карданд ва

умдатан муташаккил аз гурӯххои махаллии афгонистонӣ   ва покистонихои фаъол дар манотике буданд, ки аз сӯи давлати Кобул контрол намешуданд.
 Аммо дар соли 2017 нирухои аслии террористхо ба манотики шимоли ин кишвар ва хамчавор бо Точикистон, Ӯзбакистон ва Туркманистон мухочират карданд.
 Дар ин маврид метавон ба вузӯх дар хусуси тағйири таркиби кавмии ДОИШ дар Афгонистон ишора кард. Дар суфуфи ин гурӯхи террористӣ намояндагони минтакаи Осиёи Марказӣ, Кафкоз, Русия, кишвархои арабӣ ва хатто аврупоӣ афзоиш ёфтаанд.
 Бино бар изхороти муовини аввали вазири умури хоричаи Амрико, дар Афгонистон худуди 3 хазор доишӣ хузур доранд ва бино бар иттилооти манобеъи дигар теъдоди онон 4500 нафар ва то 10000 баровард шудааст.
  Интиколи ин афрод хамрох бо террористхои хоричӣ наметавонист бидуни мушорикат ё бехабарӣ ва бе амали хукумати Кобул ва эътилофи низомии тахти раёсати НАТО ва Амрико сурат гирад.
  Хамзамон дар Афгонистон дар хусуси парвози чархболхои бидуни аломат дар фазои манотике, ки тахти контроли террористхо аст, хабархо мунташир мешуд. Дар нихоят бозихои пушти сахнаи амрикоихо чунон возех шуд, ки хатто Хомид Карзай, раиси чумхури собики Афгонистон дар ноябри соли 2017 зимни сӯхбат бо «Берлин зайтунг» як расонаи олмонӣ таъкид кард, ки фаъолияти ДОИШ дар ин кишвар натичаи сиёсати Амрико ва хузури ин кишвар дар хоки Афгонистон аст.
  Пеш аз ин дар мохи май хамчунин шабакаи телевизионии «Фокс ниюз» ин гурӯхи террористиро як пружаи амрикоӣ унвон карда буд.
  Шуморе аз нухбагони барчастаи сиёсӣ низ ба таври мустаким Амрикоро ба кумак ба гурӯххои террористӣ дар каламрави Афгонистон муттахам мекунанд. Барои мисол дар мохи феврали соли 2018 Хочӣ Захир Кадир, намояндаи парлумони Афгонистон аз вилояти Нангархор бори дигар ба таври расмӣ дар хусуси шавохиди мавчуд дар мавриди даст доштани Амрико дар химоят аз ДОИШ иттилоъот мунташир кард.
  Дар посух ба ин изхороти Хочӣ Захир Кадир дигар намояндагони парлумони Афгонистон ба чойи мутолиаи ин шавохид бо ачала ӯро мухолиф ва душмани давлат хонданд.
  Чойи тааччуб нест, ки ин намояндаи парлумони Афгонистон баъд аз изхороти худ борхо ва борхо тахдид ба катл аз сӯи террористхои ин гурӯхи ифротӣ шуд. Изхороти мушобехе хамчунин тавассути Човид Кӯхистонӣ, корманди собики нирухои мусаллахи Афгонистон ва хамчунин Нохид Фарид, намояндаи минтакаи Хирот, дар хусуси химояти доишихо аз сӯи макомоти расмии ин кишвар дар манотики Пактиё, Кандахор ва Гӯр пахш шуда буд.
  Дар хусуси химояти ошкори Амрико аз ДОИШ хамчунин Забехуллох Мучохид, сухангӯи Толибон изхори назар кардааст. Вай боре гуфта буд, ки дар чараёни даргирии ахири Толибон бо гурӯхи “Давлати исломӣ” дар яке аз манотики Нангархор низомиёни амрикоӣ ба химоят аз ДОИШ мавозеъи Толибонро бо хавопаймо бомбаборон карданд.

 Тахдиди ДОИШ дар Афгонистон ба таври чиддӣ кишвархои хамсояро нигарон кардааст. Оятуллох Хоманаӣ, рахбари Инкилоби Исломии Эрон низ зимни суханоне дар ин хусус гуфт: нирухое, ки ДОИШро барои хушунат ва чиноят алайхи мардуми Сурия ва Ирок эчод карданд, акнун, баъд аз шикаст дар ин ду кишвар, ба дунболи интиколи

шибҳинизомиёни доишӣ ба Афғонистон мебошанд ва кушторҳои ахир, дар воқеъ, оғози иҷрои ин барномаҳо аст.

Раҳбари Инқилоби исломӣ бо баёни ин, ки ҳадафи Амрико аз ин бесуботиҳо тамдиди ҳузури худ дар минтақа мебошад, амрикоиҳоро далели воқеъии бесуботӣ дар Афғонистон баршумурд.

Дар ҳоли ҳозир Вашингтон бо эҷоди бесуботӣ талош мекунад ҳузури худ дар ин кишварро ба манзури дастёбӣ ба аҳдофи сиёсӣ ва иқтисодӣ, тазмин кунад.

Аммо бо вуҷуди ин иттилоот дар хусуси тақвияти ДОИШ дар Афғонистон, амрикоиҳо, ки масъулияти таъмини амният дар ин кишварро бар ӯҳда гирифтаанд, ҳамроҳ бо давлати Кобул саъй доранд дар мавриди маҳдудаи воқеъии таҳдиди ин гурӯҳи террористӣ, аз ҷумла бо дасткории теъдоди террористҳо, сукут кунанд.

Кишварҳои ҳамсояи Афғонистон аз фаъолиятҳои пинҳонии Амрико дар ин кишвар ва нодида гирифтани манофеъи онҳо ибрози нигаронӣ мекунанд.

Бояд ба таври ҷиддӣ нақши сарвисҳои низомӣ ва ба вижа Амрико дар хусуси истифода аз ДОИШ дар Афғонистонро баррасӣ кард.

Амрико саъй дорад бо истифода аз сохторҳои ғайридавлатӣ ва маъмурони махфӣ ҳамкории худ бо терористҳоро пинҳон кунад. Барои мисол, метавон ба Майкл Сэмпл, коршиноси умури Афғонистон ва Покистон ишора кард.

Вай аз соли 2004 то 2007 дар симати муовини намояндаи вижаи Иттиҳодияи Аврупо дар Афғонистон фаъолият кардааст. Дар ин давра вай ба интиқоли маблиғе ба террористҳо дар шаҳри Мӯсоқалъаи вилояти Ҳилманд муттаҳам шуда ва тавассути давлати Афғонистон аз ин кишвар ихроҷ шуд.

Майкл Сэмпл дар ҳоли ҳозир низ иртибототи худ бо “Давлати исломӣ”-ро қатъ накарда ва аз шаҳри Кароҷии Покистон бо ин гурӯҳ дар тамос аст. Ӯ дар фаъолияти интиқоли шибҳинизомиёни ДОИШ аз Ироқ ва Сурия аз тариқи масирҳои дарёӣ ба шаҳри Кароҷии Покистон даст дорад.

Бо зуҳури гурӯҳи “Давлати исломӣ” дар Афғонистон гурӯҳҳои террористии “Ҳаракати исломии Ӯзбакистон”, “Ҷамоати Ансоруллаҳ” (Тоҷикистон), “Ҳаракати исломии Туркистони шарқӣ” (Шинҷони Чин) ва теъдоде дигар аз гурӯҳҳои терористии камтар шинохташудаи қирғиз ва қазоқ, ки бо раҳбари ДОИШ байъат карданд, фурсатеро барои худнамоӣ ба даст оварданд. Илова бар ин чанд сол қабл мақомоти Афғонистон кампойнеро барои интиқоли нируи кории умдатан муташаккил аз ақвоми пашту ба ҷануб ва шимоли ин кишварро ташкил доданд. Ин амр боиси эътирози мардуми маҳаллӣ ба ҳузури аъзои гурӯҳҳои террористӣ ва ифротӣ, аз ҷумла ҷонибдорони ДОИШро ба дунбол дошт.

Ба назар мерасад, ки мақомоти расмии Афғонистон ва ҳомиёни хориҷии он ба ҳар баҳонае саъй доранд афроди мавриди ниёзи худро ба шимоли ин кишвар мунтақил кунанд.

Бино бар арзёбии теъдоде аз коршиносон, масири террористҳо дар шимол ба нафъи Кобул ва Амрико аст, зеро мавқеияти ақаллият ҳои қавмии сокин дар ин манотиқро, ки раҳбарони он Ато Муҳаммади Нури тоҷик, Абдуррашид Дӯстуми ӯзбак ва Муҳаммад Муҳаққиқи ҳазора мебошанд, тазъиф мекунад. Ин амр ҳамчунин дар остонаи интихоботи парлумонӣ ва раёсатҷумҳурии Афғонистон дар солҳои 2018 – 2019 аз аҳамияти вижае

бархурдор мебошад.
Хамчунин хамалоти террористӣ дар Афгонистон, ки масъулияти онро гурӯхи террористии ДОИШ бар ӯхда гирифта баёнгари талоши ин гурӯх барои хамла ба акаллиятхои кавмӣ дар ин кишвар аст.
Илова бар химоят аз терроризм, дар Афгонистон норизоиятӣ аз фаъолиятхои низомиёни амрикоӣ рӯ ба афзоиш аст, зеро мардум борхо шохид буданд, ки тахти хамалоти хавопаймохои амрикоӣ дар ин кишвар мардуми бегунохи махаллӣ кушта шуданд.

Манбаъ: нашрияи “Озодагон”